

**СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ:
ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Харків – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ: ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Колективна монографія

Харків 2021

УДК 330.131

*Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 13 від 18.11.2021)*

Рецензенти

Отенко В.І., доктор економічних наук, професор, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Тульчинська С.О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Трохимець О.І., доктор економічних наук, професор, Класичний приватний університет.

Сучасні економічні стратегії: інновації, безпека та сталий розвиток: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової, д.е.н., проф. І.В. Колупаєвої, к.е.н., доц. О.В. Мурзабулатової Харків: ХНУРЕ, 2021. 296 с.

ISBN 978-966-659-336-1

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-336-1

DOI: 10.30837/978-966-659-336-1

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2021

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2021

© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
-------------------	----------

РОЗДІЛ 1 СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Kolupaeiva I.V., Polozova O.O.

ROLE AND IMPORTANCE OF INFORMATION SYSTEMS IN THE ECONOMY.....	11
---	-----------

Ovsiuchenko Y.V., Peresada O.V.

SYSTEMATIZATION OF THE CREATIVE PROCESS IN MANAGEMENT.....	16
---	-----------

Sheiko I.A., Kurdenko O.V.

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE.....	21
--	-----------

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

GROWTH POTENTIAL OF UKRAINIAN MACHINERY AS A TOOL FOR EXPORT DIVERSIFICATION.....	29
--	-----------

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

IT SECTOR AS A DRIVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND INVESTMENT GROWTH IN UKRAINE.....	37
--	-----------

Бабайлов В.К., Мурзабулатова О.В.

РОЗРОБКА ГЛОБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЛОГІСТИКИ.....	44
---	-----------

Геслева Н.В., Пронюк Г.В., Ришко Ю.М.

ПРОГНОЗУВАННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ НА РИНКУ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ.....	51
--	-----------

Діденко Є.В.

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ.....	60
--	-----------

Костін Ю.Д., Швидкий В.А.

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ.....	69
---	-----------

Лебедева Н.А.

**МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ..... 81**

Мусієнко В.О.

**ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ЗНАННЯМИ –
ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ 88**

Мусієнко В.О., Образкова І.В.

МЕТОДИКА ВИБОРУ ОБ'ЄКТА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ..... 93

Степанова О.В.

**МЕТОДИКА БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ..... 99**

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Kolupaieva I.V., Abdulsamad Al-Dhabab

**THEORETICAL ASPECTS OF CRISIS MANAGEMENT OF
ENTERPRISES..... 110**

Kolupaieva I.V., Afolabi Ibrahim F.O.

**MODELS OF ACCESSING CRISIS MANAGEMENT IN TERMS OF
COVID-19 PANDEMIC: A FOCUS ON NIGERIAN
ENTERPRISES..... 116**

Kolupaieva I.V., Polozov M.O.

**IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGY
MANAGEMENT AT THE INDUSTRIAL ENTERPRISES..... 122**

Pribylnova I.B., Muzychenko A.S.

PRACTICAL APPROACHES TO BUSINESS VALUE ASSESSMENT..... 128

Polozova T.V., Kyslichenko A.P., Mokhammed Rabeakh

**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACH OF
DIAGNOSTICS OF INNOVATION AND INVESTMENT
POTENTIAL OF THE ENTERPRISE..... 136**

Polozova T.V., Kutsenko Y.A., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad

**THE CONCEPT OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC
MECHANISM IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF THE ENTERPRISE..... 142**

Довгопол Н.В., Ігуменцева Н.В.

**УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДНОСИНАМИ У
ПРОЄКТНІЙ ГРУПІ..... 151**

Кирий В.В., Водолажченко Д.С.

**ОЦІНКА СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ КОМІВОЯЖЕРА
ЗА УМОВ НЕЧІТКИХ ДАНИХ..... 160**

Полозова Т.В., Бессараб Д.І.

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ НА
ПІДПРИЄМСТВІ..... 165**

Полозова Т.В., Бобко Н.В.

**АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ
МЕРЕЖІ ПІДПРИЄМСТВА..... 172**

Полозова Т.В., Кравченко М.В.

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА..... 178**

Полозова Т.В., Прокопенко В.Ю., Гаджієва Саміра Анар кизи

**ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
КОМАНДИ ПРОЕКТУ..... 184**

Соколова Л.В., Аль-Фахор Ескндер Суліаман Салти

**ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО
СТАБІЛЬНОСТІ..... 191**

Соколова Л.В., Сажнева А.О.

**ТЕОРЕТИЧНА ПЛАТФОРМА ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ
ДІАГНОСТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 201**

Соколова Л.В., Сичова Т.Ю.

**СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНО-ТРУДОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО
ФОРМУВАННЯ..... 206**

Тохтамиш Н.І., Книшов Д.С.

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ
РЕКЛАМНИХ ЗАХОДІВ..... 214**

Соколова Л.В.,

*д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Сажнева А.О.,

студентка,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ТЕОРЕТИЧНА ПЛАТФОРМА ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У теперішній час головним складником успіху підприємства є застосування новітніх підходів, принципів та сучасного інструментарію управління його ринковою діяльністю. Досягнення поставлених цілей підприємства можливе лише завдяки вчасному та оперативному діагностуванню його фінансового стану. Оскільки неефективна організація управління фінансовими ресурсами та кризовий стан економіки вимагають від підприємства безперервно проводити аналіз фінансового стану підприємства, проблема ефективного здійснення фінансової діагностики підприємства нині набуває актуальності [1].

Дослідженням різноманітним питань фінансового діагностування промислових підприємств присвятили свої праці такі науковці, як К. В. Багацька, М. І. Бендіков, А. Е. Воронкова, О. О. Гетьман, Т. А. Городня, А. В. Градова, Т. О. Загорна, М. І. Камлик, Т. Д. Костенко, Ю. С. Копчак, В. В. Лук'янова, О. Є. Найденко, О. М. Підхомний, С. Т. Пілецька, В. В. Пономарьов, С. В. Приймак, О. В. Раєвнева, О. А. Сметанюк, Г. В. Савицька, С. О. Степурина, Є. О. Олейніков, Л. В. Фролова, С. С. Черниш, В. В. Чернишов, В. М. Шаповал та багато інших. Проте останніми роками окремі питання теоретичної та методологічної спрямованості відносно здійснення фінансової діагностики вітчизняних промислових підприємств

потребують подальшого доопрацювання за умови поширення сфери їх практичного застосування та посилення небезпечних для підприємництва змін і викликів зовнішнього середовища.

Враховуючи ступінь актуальності та розробки даного питання, метою статті є формування теоретичної платформи дослідження фінансової діагностики промислового підприємства.

Підтримуючи погляди ряду науковців на вирішення означеної вище проблеми [1-5], вважаємо, що основними напрямками дослідження з нашої точки зору є такі, як: економічна сутність фінансової діагностики (ФД); цілі її проведення; основні складові ФД; принципи, функції та завдання ФД; мета та напрямки проведення ФД підприємства; компоненти ФД; методи діагностування; базові параметри – критерії оцінки; узагальнене поняття ФД підприємства. Усе це у сукупності формує теоретичну платформу дослідження фінансової діагностики промислового підприємства, яку наведено на рис. 1.

Науковець С. С. Черниш [2] вважає, що результатом діагностики має бути діагноз – визначення та описання поточного і перспективного стану підприємства, його основних проблем та шляхів їх вирішення. Також автор зазначає, що центральним питанням у діагностиці є становлення симптомів ускладнень чи можливостей, а виявлення симптомів допомагає визначити основні проблеми.

Під час проведення аналітичних процедур, спрямованих на дослідження і оцінку фінансового стану підприємства, вчена К. В. Багацька вважає логічним і доцільним ідентичність вживання терміну «діагностика фінансового стану» та «фінансова діагностика» [3]. Вчений В. В. Чернишов акцентує увагу на тому, що у теперішній час ототожнення понять «фінансовий аналіз» та «фінансова діагностика» не є правильним. В умовах сьогодення фінансова діагностика надає можливість продуктивного використання всіх методик та функцій фінансового аналізу для прийняття правильних управлінських рішень [4].

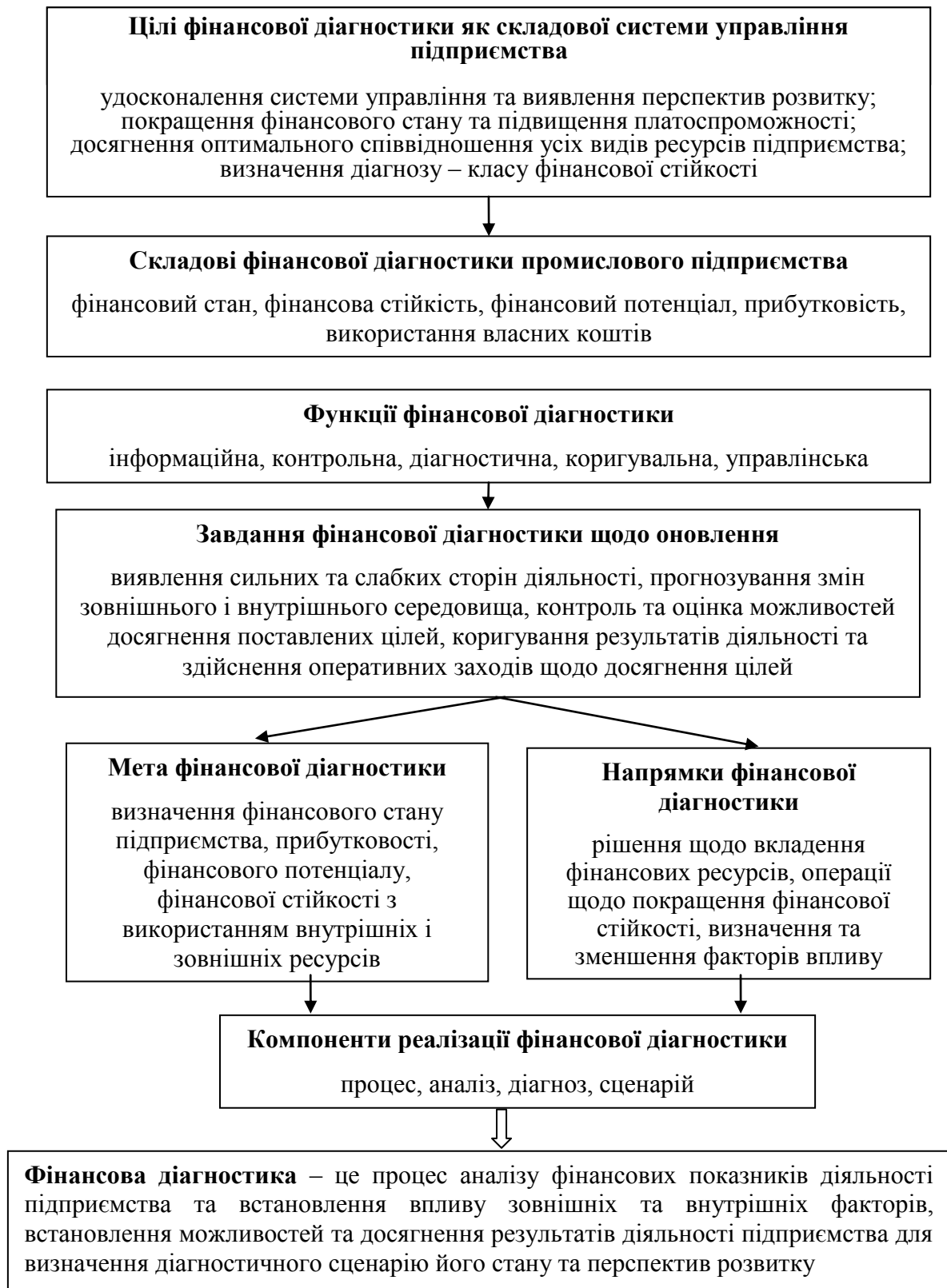

Рисунок 1 – Теоретична платформа дослідження фінансової діагностики промислового підприємства

Джерело: складено за даними [1, 3, 4]

За результатами діагностики можна визначити, наскільки успішно підприємство працює в порівнянні з конкурентами; які зміни відбулися у стані підприємства в порівнянні з попередніми періодами (погіршився або покращився); чи є прийнятними в існуючих умовах показники роботи підприємства [5]. Кожне підприємство є системою, котра складається із взаємозв'язаних елементів, зв'язків, стосунків і є їх цілісністю та може знаходитися як у стійкому, так і в нестійкому стані. Авторка роботи [6] С. Т. Пілецька переконана, що процеси розвитку підприємства циклічні і вони не завжди можуть бути керовані. Через нестабільність, турбулентність, невизначеність зовнішнього середовища, зростання рівня складності та інноваційності процесів організації і виробництва, розвиток кризових явищ на підприємстві необхідно проводити діагностику його фінансового стану [7].

Фінансова діагностика розглядається як процес ідентифікації якості фінансового стану підприємства та визначення факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ, які впливають на його фінансові параметри. Однак, діагностика не тільки ідентифікує якість фінансового стану підприємства та визначає результати впливу чинників, але й виявляє причини, що зумовили зміну тих чи інших параметрів [4]. Обґрунтована ув'язка концепцій фінансової діагностики із прийнятими цілями підприємства – об'єкта управління має на меті підвищити якість процесу прийняття фінансових рішень, що є основною метою здійснення діагностичних процедур на підприємстві. Розвиток дослідження сутності фінансової діагностики та виділення її принципів, функцій та методичного інструментарію свідчить про те, що на зміну тлумаченню діагностики як процедури аналізу та встановлення поточного стану приходить ширше її розуміння, а саме як складової системи стратегічного управління підприємством в умовах посилення негативного впливу чинників зовнішнього і внутрішнього середовищ, дієвого інструменту забезпечення не тільки конкурентоспроможності промислового підприємства, але й забезпечення його економічної безпеки у довгостроковій перспективі [4, 6, 7].

Таким чином, можна зробити висновок, що результати проведених досліджень дозволили предметно розглянути, узагальнити та доповнити понятійно-категоріальний апарат теорії фінансового аналізу підприємства через тлумачення дефініції «теоретична платформа дослідження фінансової діагностики промислового підприємства» та її змістовного наповнення. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на поширення складових теоретичної платформи дослідження за рахунок розгляду відповідних методів, методик та програмного забезпечення проведення фінансової діагностики, урегулювання термінів її здійснення на промислових підприємствах країни.

Перелік джерел посилання

1. Лук'янова В. В., Лабунець О. О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 2 (07). 2018. С. 66-69.
2. Черниш С. С. Діагностика фінансового стану підприємства. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream> (дата звернення 18.10.2021).
3. Багацька К. В. Фінансова діагностика діяльності підприємства... URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream> (дата звернення 14.10.2021).
4. Чернишов В. В. Формування системи фінансової діагностики суб'єктів господарювання промисловості: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Харків, 2019. 212 с.
5. Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. Вип. 19. 2018. С. 101-106.
6. Пілецька С. Т. Діагностика в антикризовому управлінні... URL: <http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgiirbis> 64 > Nvp... (дата звернення 14.10.2021).
7. Соколова Л. В., Полозова Т. В. Теоретичне забезпечення діагностики як превентивний захід запобігання банкрутства підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2014. № 65. С. 152-160.

Наукове видання

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ: ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Колективна монографія

За загальною редакцією

доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової

доктора економічних наук, професора І.В. Колупаєвої

кандидата економічних наук, доцента О.В. Мурзабулатової

Підп. до друку 19.11.21. Формат 60x84 1/16. Умов. друк. арк. 17,2.
Тираж 50 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73